

МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Шаповалова А.В., здоб. ВО

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.О. Шарко**

Державний біотехнологічний університет

Аналіз світових тенденцій економічного розвитку переконливо свідчать, що саме інноваційний процес виступає каталізатором сталого зростання економік країн та розвитку суспільства в цілому. Участь держави в розвитку інноваційної сфери та стимулювання інноваційної діяльності є необхідною з кількох позицій. Тривалість, ризиковість і висока вартість етапу науково-дослідних робіт в межах інноваційного процесу робить його малопривабливим для середнього і малого бізнесу, а інколи навіть і для великого. Таким чином, саме держава може і має брати на себе витрати на цьому етапі. Незважаючи на очевидність необхідності держаної підтримки інноваційних процесів, спірним залишається питання форм і методів такої підтримки, адже в ринковій економіці будь-яке пряме втручання в ринковий процес має наслідком зниження загальної ефективності економіки. У цьому зв'язку метою нашого дослідження стало виявлення найбільш прийнятних методів державного регулювання інновацій.

Узагальнивши різні погляди, ми дійшли висновку, що завданням державного регулювання інноваційної діяльності є проведення комплексу заходів щодо організаційно-правової та фінансово-ресурсної підтримки суб'єктів господарювання [1, 2, 3].

Державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється за допомогою прямих і непрямих методів. Пряма державна фінансова підтримка носить, як правило, адресний характер, вона дозволяє в більшій мірі здійснювати контроль за бюджетними фінансовими потоками. Сюди відносять фінансування інвестиційної діяльності за рахунок бюджетних коштів, здійснення цільових державних закупівель, фінансування національних науково-дослідних програм; інвестування бюджетних коштів у венчурні фонди; розвиток інноваційної інфраструктури; надання державних гарантій; надання пільгових кредитів; створення державних фондів впровадження інновацій тощо.

До методів непрямого (опосередкованого) впливу належить пільгове оподаткування компаній, які здійснюють інноваційну діяльність; проведення політики прискореної амортизації; зниження, відстрочка та звільнення від державних мит; забезпечення захисту

інтелектуальної власності; зниження ризиків і відшкодування ризикових збитків; розвиток лізингових відносин в інноваційній сфері.

Найбільш поширеним методом прямого впливу є бюджетне субсидування, а непрямого впливу – податкові пільги. Державна підтримка у вигляді податкових пільг веде до зниження податкового навантаження і вивільнення фінансових ресурсів, необхідних господарюючим суб'єктам для здійснення інвестицій в інноваційну діяльність, для створення і організацію виробництва принципово нової продукції, застосування нових або модернізацію існуючих способів її виробництва. Бюджетне субсидування характеризується більшою порівняно з податковими пільгами цільовою спрямованістю державної підтримки.

У світі найбільшого поширення набула форма державної підтримки інноваційної діяльності, яка базується на механізмах фінансової підтримки НДДКР (державою, інвестиційними фондами, бізнесом тощо), а також на формах права на об'єкти інтелектуальної власності. Наприклад, особливістю американської структури управління НТП є тісна взаємодія держави і приватного бізнесу, значна частина змішаних організацій фінансується з державних і приватних джерел.

Набір методів і засобів державної політики, спрямованих на розвиток інноваційної активності, досить широкий, хоча її варіанти, рушійні сили і організаційні рішення в різних країнах мають свої особливості. У більшості країн здійснюється планування науково-технічної діяльності, спрямоване на усунення ризику дублювання робіт, урахування довгострокових міждисциплінарних досліджень, установлення деякого абсолютного рівня обсягів фінансування НДДКР із суспільних фондів (бюджету).

Одним з напрямків підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності в АПК може стати розробка комплексної програми по залученню інвестицій в агропромисловий комплекс як основа модернізації інвестиційної політики.

Інформаційні джерела:

1. Котельбан С. В. Сутність, методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. *Економіка та держава*. № 4. 2017. С. 115 – 118.
2. Управління інноваційним розвитком підприємства: монографія / за заг. ред. В.Г. Федоренко, Л.І. Федулової. К.: ТОВ «ДКС центр», 2014. 346 с.
3. Буряк Я.В. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2015. №13. С. 61–66.